

Sändlista

Bildande av Stockmossens naturreservat i Åtvidabergs kommun samt fastställande av skötselplan för naturreservatet

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken ett område inom fastigheterna Tollstorp 1:1 och Stäcke 1:14 som naturreservat med föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Naturreservatets gräns är markerad på bifogad karta, bilaga 1.

Naturreservatets namn skall vara Stockmossen.

Syftet med reservatet

Syftet med Stockmossens naturreservat är att bevara en äldre barrnaturskog med framförallt gran tillsammans med olika successioner av trivallövskog. I naturreservatet ska finnas en mängd gamla träd, grov död ved och andra komponenter som är viktiga för sällsynta och rödlistade arter representativa för en naturskog.

Syftet med naturreservatet är även att utpekade livsmiljöer och arter enligt Natura 2000 skall uppnå eller bibehålla ett gynnsamt tillstånd.

Syftet ska nås genom att området undantas från skogsbruk och huvudsakligen lämnas för fri utveckling. Lövbefrämjande åtgärder kommer att bli aktuella i några av reservatets delar. I ytterligare delar av området kan skötselåtgärder vidtas för att förhindra att alla de gamla granarna dödas av granbarkborre.

Föreskrifter

A. Med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det, utöver vad som annars gäller, inte tillåtet att:

1. anlägga väg eller uppställningsplats för fordon;
2. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;
3. anordna upplag;
4. jaga tjäder, orre och järpe;
5. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra mineralämnen;
6. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
7. ändra florans eller faunans sammansättning genom införande av för området nya arter;
8. uppföra byggnad eller annan anläggning;
9. uppföra mast, vindkraftverk, eller att uppföra luft- eller markledning;

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken ägare, att utan ytterligare ersättning, och innehavare av särskild rätt till fastigheterna tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning av, och information om, reservatet, däribland beskrivningar av de åtgärder som skett och sker i naturreservatet.
 2. skötsel och dokumentation i enlighet med fastställd skötselplan. De barrskogsdominerade delarna av naturreservatet ska lämnas orörda med undantag för åtgärder som krävs för att behålla populationen av gamla granar i reservatet. De lövskogsdominerade delarna ska i stort sett hållas fria från gran.
 3. iordningställande av anordningar för friluftslivet som anges i fastställd skötselplan, bl a en parkeringsplats med informationstavla samt en vandringsled in i naturreservatet.
-

C. Med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, föreskriver Länsstyrelsen om rätten att färdas och vistas inom reservatet, att det utöver vad som annars gäller, inte är tillåtet att:

1. framföra motordrivet fordon, med undantag av uttransport av fällt vilt med mindre fyrhjuling el liknande;
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
3. gräva upp växter eller samla mossor, lavar eller vedsvampar;
4. störa djurlivet genom att t ex klättra i boträd eller samla ryggradslösa djur
5. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka eller måla;

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

6. anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet;
7. utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet;

Ovanstående föreskrifter under A, B och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för skötsel av befintliga anläggningar eller civilrättsliga avtal;

Skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen, bilaga 2.

Förvaltare för naturreservatet skall vara Länsstyrelsen Östergötland.

Skäl för beslutet

Området utgör ett värdefullt barrskogsområde med rika granmiljöer och ett stort inslag av triviallövträd. Här finns en mångfald av växter och djur knutna till naturskogsmiljöer. Värdena är till stor del beroende av gamla träd och död ved, såväl stående som liggande. Området har höga botaniska och entomologiska värden. Reservatet utgörs till en del av den prioriterade naturtypen, mycket bördiga skogar (hög bonitetsskog). Området ligger även i en värdefull lövskogstrakt med höga naturvärden knutna till lövträd.

Området bör särskilt skyddas på grund av dessa höga biologiska värden och prioriteras därför för skydd i enighet med den nationella och regionala strategin för formellt skydd av skog.

Natura 2000

Naturreservatet utgör till stor del Natura 2000-område med namnet Stockmossen och sitekod SE0230230.

Följande habitat enligt EU:s art och habitatdirektiv finns i området:

9010	Västlig taiga	87 ha
9080	Lövskogar av fennoskandisk typ	16 ha
91D0	Skogbevuxen myr	5 ha
3160	Dystrofa sjöar och småvatten	2 ha

Arter enligt Fågeldirektivet:

Bivråk	Pernis apivorus
Spillkråka	Cryocopus martius
Tjäder	Tetrao urgallus

Länsstyrelsen bedömer att Natura 2000- områdets tillstånd kommer att gynnas av reservatbildningen och den skötsel som därav följer.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken skall densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av Stockmossens naturreservat är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av Stockmossens naturreservat inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt förordning om konsekvensutredning vid regelgivning 2007:1244, i den omfattning det behövs göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att inskränkningarna enligt ordningsföreskrifterna 7 kap. 30 § uppvägs i motsvarande grad av att området blir mer tillgängligt. Ordningsföreskrifterna skall samtidigt leda till att reservatets syfte uppnås. Länsstyrelsen bedömer att inskränkningarna är skäligen när berörda intressen sammanvägts.

Miljö kvalitetsmål

Bildandet av naturreservatet Stockmossen är en del av uppfyllandet av miljö kvalitetsmålen *Levande skogar* och *Ett rikt växt- och djurliv* om vilket Sveriges riksdag och regering beslutat.

Ärendets handläggning

Dokumentation

De mycket höga naturvärdena inom Stockmossens naturreservat dokumenterades i samband med Skogsvårdsstyrelsens inventering av nyckelbiotoper år 1996 och 1998. Därefter har Länsstyrelsen inventerat området utifrån naturreservatssynpunkt.

Reservatsbildning

Ärendet aktualiserades av att den ena fastighetsägaren kontaktade Länsstyrelsen för att undersöka vilka lösningar som fanns för ansvarsfrågan, kring den stora areal med mycket höga naturvärden, inom skogsfastigheten. Något senare var en försäljning av intilliggande skogfastighet aktuell, varför naturreservatsfrågan även väcktes för dess delar med höga dokumenterade naturvärden. Efter inledande diskussioner utfördes vintern 2002-2003, en ekonomisk värdering av reservatsområdet av NAI SVEFA AB i samråd med markägarna och på uppdrag av Länsstyrelsen. Därefter förhandlade fastighetskonsult Lars Broman på uppdrag av Länsstyrelsen med berörda markägare. Bland annat undersöktes möjlighet till ersättningsmark som erbjöds av Sveaskog AB. Länsstyrelsen kom överens med den ena markägarna om ekonomisk ersättning år 2004, som konsekvens av intrånget i markanvändningen i och med naturreservatsbildningen. Förhandlingen drog ut på tiden och därmed krävdes en uppdatering av värderingen för den andra fastigheten under 2006. Hösten 2006 har hela reservatet stakats ut och mätts in av Lantmäteriet. Länsstyrelsen kom överens med markägaren till den andra fastigheten, om köp och ersättningsmark genom Sveaskog år 2007. Fastighetsbildning genomfördes av Lantmäteriet 2008-03-19.

Remissyttranden

Länsstyrelsen har remitterat förslag till beslut till markägare, övriga berörda sakägare, Ätvidabergs kommun, Skogsstyrelsen och Naturskyddsföreningen i Ätvidaberg.

Länsstyrelsens avvägning med avseende på remissyttranden

Åtvidabergs kommun och förvaltaren för fastigheten Tolstorp 1:1, Åtvidabergs kommun, har svarat på remissen. Kommunen tillstyrker beslutet. Av kommunens yttrande framgår att Stockmossen är ett av de områden i kommunens naturvårdsprogram som är högst prioriterade när det gäller områdesskydd. Kommunen delar även Länsstyrelsens uppfattning att naturreservat är en från allmän synpunkt lämplig användning av markområdet och att det inte strider mot den kommunala fysiska planeringen. Förvaltaren av Tolstorp 1:1 framför vikten av att Länsstyrelsen bedriver en aktiv förvaltning av reservatsområdet, särskilt när det gäller direkta och förebyggande åtgärder mot granbarkborre. Länsstyrelsen har utarbetat en strategi för hantering av granbarkborreangrepp i naturreservaten i länet. Strategin kan läsas på länsstyrelsens hemsida; <http://www.lansstyrelsen.se/ostergotland>. Det primära syftet för Länsstyrelsens förvaltning är att bevara biologiskmångfald knuten till skogsekosystem.

Övrigt

Natura 2000

Livsmiljöer och arter som är utpekade enligt Natura 2000 skall uppnå eller bibehålla ett gynnsamt tillstånd. Detta innebär att verksamheter eller åtgärder som kan orsaka betydande påverkan på områdets livsmiljöer, och/eller störa arter i området, kräver tillstånd enligt 7 kap. 28a § första stycket miljöbalken sedan 2001-07-01.

Verksamheter som är direkt förenliga med områdets förvaltning och skötsel kräver ej tillstånd (7 kap. 28a §, andra stycket miljöbalken). Åtgärder enligt fastställd skötselplan kan dock kräva tillstånd.

Tillståndsprövningen skall föregås av ett tidigt samråd enligt 6 kap. 4 § miljöbalken. Om verksamheten eller åtgärden kräver en tillståndsprövning skall en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) bifogas tillståndshandlingarna (6 kap. 1 § miljöbalken). MKB:n skall belysa hur områdets utpekade livsmiljöer och arter påverkas.

Gagnvirke

Allt utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller förvaltaren.

Hur man överklagar,

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3 (Miljödepartementet). Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd C, vilka gäller omedelbart.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har, förutom undertecknade, naturvårdsdirektören Claes Svedlindh, länsassessorn Karin Fridell, byrådirektören Sofia Bergvall och antikvarien Mattias Schönbeck deltagit.

Magnus Holgersson
Länsråd

Annika Forsslund
Byrådirektör

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

akten (naturdossier)

Sändlista

Margareta Bielke, Blästadsgatan 177, 589 23 Linköping
Anna Komorowska Frösslunda Vallmo, 585 93 Linköping
Anders Roth, Stäckö Pl 1019, 597 92 Åtvidaberg

Kopia till

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm
Åtvidabergs kommun Box 206, 597 25 Åtvidaberg
Skogsstyrelsen, Norrköpings distriktet, Guldringen 58, 603 68 NORRKÖPING
Naturskyddsföreningen i Åtvidaberg, Håkan Ignell, Taforsa Grebo, 597 93 Åtvidaberg
Lantmäterimyndigheten, Box 476, 581 05 Linköping
Reservatsförvaltaren, Mikael Burgman
Länets författningssamling
Tidningskungörelse